

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 08.06.2022

Vår ref.: 201833809-14 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler: Thomas Kallevik

Godkjenning av metode i henhold til SO GL artikkel 40.6

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til metode for viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling (Key Organisational Requirements, Roles and Responsibilities, KORRR) fra Statnett SF (Statnett) den 11. februar 2022. Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i Europakommisjonens forordning (EU) 2017/1485 av 2. august 2017 om retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft (SO GL) artikkel 40.6.

RME godkjenner forslag til metode for viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling (KORRR).

1. Beskrivelse av saken

1.1 Bakgrunn

I Europa pågår det et arbeid med å koble sammen landenes kraftmarkeder. Formålet er å opprette et indre kraftmarked som kan sikre trygg energiforsyning, øke konkurransen og gi forbrukere mulighet til å kjøpe strøm til rimelige priser. Europakommisjonen har som et ledd i dette arbeidet blant annet vedtatt åtte forordninger innenfor kraftmarkedsområdet. SO GL er en av disse. SO GL er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.¹

SO GL setter krav til driftssikkerhet og tiltak for å opprettholde normal drift og legger utgangspunktet for felles metoder, prinsipper og tidsfrister for driftsplanlegging og driftssikkerhetsanalyser. Forskriften inneholder også regler for frekvensregulering og reserver, inkludert tekniske krav til blant annet responstider og volum.

SO GL inneholder krav om at Statnett skal være med på å utarbeide flere metoder og vilkår for å gjennomføre regelverket. Noen av disse metodene og vilkårene skal Statnett utarbeide sammen med andre systemoperatører for transmisjonsnett (TSO) i

¹ Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft
E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.nve.no/reguleringsmyndigheten
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

synkronområdet Norden, og noen skal Statnett utarbeide sammen med TSOer i hele EØS, med unntak av Island og Liechtenstein.

RME skal vurdere metodeforslagene utviklet av TSOene og har hjemmel til å godkjenne metodene etter SO GL artikkel 6, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2, og etter energiloven § 6-1.²

Ett av forslagene som etter SO GL skal oversendes til RME for godkjenning er forslag til metode for viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling (KORRR).

1.2 Oversendelse av metodeforslaget

Den 11. februar 2022 mottok RME forslag til metode for viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling (KORRR) etter SO GL artikkel 40.6, jf. artikkel 5.1.

Metoden er utviklet i fellesskap av alle TSOene i EØS, med unntak av Island og Liechtenstein.

For at TSOen skal kunne opprettholde driftssikkerheten i kraftsystemet og gjennomføre pålagt sikkerhetsanalyse er de avhengig av å få data om de ulike komponentene i kraftsystemet. I tillegg vil en effektiv datautveksling være viktig for at både TSOer, operatør av distribusjonsnett (distribution system operator, DSO) og betydelige nettbrukere (significant grid users, SGU) skal få den nødvendige kunnskapen som trengs for å løse oppgavene sine på en god måte. Metoden inneholder en beskrivelse av rollene og ansvarsområdene som gjelder for TSO, DSO og SGU i forbindelse med utveksling av data. Dataene som skal utveksles er strukturelle data, plan- og prognosedata og sanntidsdata.

Metoden er delt inn i fire deler hvor den første delen fastsetter generelle krav for metoden og utvekslingen av data. Den andre delen av metoden beskriver hvilke plikter som gjelder for TSOene. Videre i den tredje og fjerde delen blir plikter og ansvarsområder for henholdsvis DSOer og SGUer beskrevet. Metoden skal også ta hensyn til og eventuelt utfylle kravene som er gitt av Europakommisjonens forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) artikkel 16.

I tillegg til denne metoden skal TSOen i samordning med DSOer og SGUer fastsette anvendelsen og omfanget av datautvekslingen basert på de artikler i SO GL som er nevnt i SO GL artikkel 40.5. Dette skal utformes som en egen nasjonal metode og oversendes til RME for godkjenning ved en senere anledning.

Statnett har i sin oversendelse beskrevet hvordan KORRR endrer forpliktelser og rettigheter for aktører i Norge. Statnett skriver at metoden vil gi flere føringer for hvilke data som skal deles, hvordan de skal deles og hvordan dialogen mellom de ulike aktørene skal være. DSOene vil også få en større rolle enn de har i dag, ifølge Statnett. Videre skriver Statnett at data som er spesifisert av SO GL langt på vei samles inn av TSOen i dag. Samtidig, for å oppfylle kravene i SO GL er det noen mangler på deling og/eller tilgang på

² Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (heretter forkortet energiloven).

data i dagens praktisering. I metoden er det beskrevet at DSOen skal ha tilgang til strukturelle data, plan- og prognosedata og sanntidsdata for SGUer koblet til eget nett. DSOene mottar ikke i dag plan- og prognosedata. Forslag til hvordan DSOer skal motta data fra SGUer er en del av kommende nasjonal metode, jf. SO GL artikkel 40.5.

SGUen har også rett til å motta strukturelle data, plandata og sanntidsdata i henhold til metoden. Dette inkluderer ikke tilknytningspunkter der andre SGUer er tilknyttet.

Statnett har videre beskrevet hvordan metoden fører til endringer i dagens praksis. Det er allerede en omfattende utveksling av data i det norske kraftsystemet, og Statnett har i sin oversendelse beskrevet hvordan denne datautvekslingen skjer mellom TSO, DSO og SGU, og hvilke systemer som er utviklet. Av helt konkrete uoverensstemmelser mellom dagens praksis og metoden nevner Statnett at de i dag ikke samler inn strukturelle data for HVDC-anlegg og for forbruksenheter. TSOen samler heller ikke inn plandata for forbruk eller data om planlagte driftstanser for forbruk. DSOer har heller ikke tilgang til strukturelle data for tilgrensede nett, eller plan- og prognosedata fra SGUer tilknyttet DSOens nett. SGUer har i dag ikke tilgang til alle strukturelle data, plan- og prognosedata og sanntidsdata fra anlegg i koblingspunktet til transmisjons- eller distribusjonsnettet. Metoden vil også gi noen nye rutiner for oppdatering og registrering av data. Statnett skriver at dagens produksjonsplaner (plan- og prognosedata) oversendes aggregert på stasjonsgruppenivå. Disse stasjonsgruppene kan være plassert i nettområdene til ulike DSOer. For at DSOene skal kunne nyttiggjøre seg av dataene trenger de derfor produksjonsplaner på kraftstasjon- eller aggregatnivå, og data må dermed splittes opp i fremtiden for å kunne benyttes av den enkelte DSO.

Statnett vurderer at klargjøring og implementeringen av metoden i all hovedsak er et nasjonalt anliggende. Metoden gir etter Statnetts forståelse en fleksibilitet til å finne en effektiv og sikker implementering av krav til datautveksling og deling av data som er tilpasset det norske kraftsystemet og den norske kraftbransjen. Reguleringen gjennom energilov, energilovforskriften, systemansvarsforskriften og myndighetsgodkjente retningslinjer er langt på veg tilstrekkelig for å ivareta de krav SO GL og metoden stiller, men med noen sentrale unntak, ifølge Statnett. Det første unntaket er kravet om at DSOer skal ha tilgang til plan- og prognosedata. Dette er ikke ivaretatt med dagens hjemmelsgrunnlag og rammer. Det andre er at dagens regelverk ikke stiller krav til eller gir hjemler som sikrer etablering av effektive datautvekslingsløsninger mellom DSOer og mellom DSOer og SGUer.

Statnett peker på at de ser en potensiell uoverensstemmelse mellom krav gitt i SO GL og krav gitt i metoden. I SO GL artikkel 49 (Scheduled data exchange) står det «*Unless otherwise provided by the TSO, each power generating facility owner of a power generating module which is a SGU [...] connected to the distribution system shall provide the TSO and the DSO to which it has the connection point, with at least the following data:*». På den andre siden står det i metoden artikkel 16.1 at «*All SGUs within the control area of the TSO shall provide scheduled data to the TSO.*». Statnett anfører at dette er en innskrenking av friheten TSOen er gitt i henhold til SO GL artikkel 49, og at ordlyden i SO GL må ha forrang.

1.3 Høring og konsultasjon

TSOene har etter SO GL en plikt til å høre metoden før den ferdigstilles. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metoden ferdigstilles.

Høringen av metoden ble gjennomført av alle de relevante europeiske TSOene fra 31. oktober 2017 til 1. desember 2017 gjennom ENTSO-E³. Statnett har sammen med metoden vedlagt et forklarende dokument som beskriver hvordan de, sammen med de andre TSOene i Europa, har tatt hensyn til synspunkter fra denne høringen.

RME har gjennomført en nasjonal konsultasjon av metodeforslaget fra 14. februar 2022 til 21. mars 2022, hvor RME fikk fem høringsinnspill⁴. Høringsinnspillene RME mottok knytter seg for det meste til Statnett sine vurderinger beskrevet i oversendelsen.

Flere av høringsinnspillene uttrykker meninger om hvilken retning metoden og SO GL peker i med hensyn til datautveksling.

Det er gjennom høringen understreket viktigheten av at DSOene og SGUene har behov for data og informasjon for å drifte sine nett, og at disse dataene ofte må ha en finere oppløsning enn den Statnett mottar. Videre har også flere uttalt seg om hvordan de mener data bør deles mellom TSO, DSO og SGU. Hvordan data skal deles mellom disse er et nasjonalt valg som fastsettes i nasjonal metode. RME ønsker derfor å understreke at dette er en del av prosessen med utarbeidelse av nasjonal metode, jf. SO GL artikkel 40.5. Innspill knyttet til dette er dermed ikke relevant for behandlingen av denne metoden som gjelder på europeisk nivå. Den nasjonale metoden skal TSOen fastsette i samordning med DSOene og SGUene.

Videre har det i flere av høringsinnspillene blitt trukket frem viktigheten av at DSOen skal motta plan- og prognosedata fra SGUer i DSOens eget nett, og at disse må ha rett oppløsning. Flere peker også på at det foregår et parallelt arbeid med DSOens håndtering av markedssensitiv informasjon i sammenheng med plan- og prognosedataen.

Energi Norge peker i sin uttalelse på at det er manglende overenstemmelse med SO GL i dagens praktisering. I tillegg peker flere på at DSOens rettigheter som er gitt gjennom SO GL må ivaretas. RME vil følge opp overenstemmelse med både SO GL som en forskrift og Statnetts etterlevelse av metoden på samme måte som vi gjør med annet regelverk som vi forvalter. Statnett, DSOer og SGUer er pålagt å følge de krav som er fastsatt i SO GL. Videre er Statnett pålagt å følge det som er fastsatt i de ulike metodene gjennom vedtak fattet av RME.

Elvia peker på at SO GL gir DSOene tydelige rettigheter til data som har betydning for driften av eget nett. De mener det er viktig at norsk regelverk tilpasses dette. RME ønsker å understreke at SO GL er innlemmet som forskrift i norsk rett, og det er ikke nødvendigvis problematisk at rettigheter ikke er nevnt i annet nasjonalt regelverk. Vi vurderer videre at det ikke foreligger uoverensstemmelse mellom krav og rettigheter gitt i SO GL og annet eksisterende nasjonalt regelverk.

³ ENTSO-E står for European Network of Transmission System Operators for Electricity, og er TSOenes samarbeidsorganisasjon i Europa.

⁴ Agder Energi Nett, AS, BKK Nett AS, Elvia AS, Energi Norge AS og Lede AS

RME kan ikke se at kommentarene som er kommet inn er relevante for forslaget implementering i Norge, men vi oppfordrer aktørene til å bidra ved høring av den nasjonale metoden i henhold til SO GL artikkel 40.5.

1.4 Koordinering under behandling av saken

Utover RMEs nasjonale konsultasjon, har RME deltatt i Energy Regulators Forum (ERF) koordinering for å komme frem til en felles enighet blant de øvrige nasjonale reguleringsmyndighetene om metodeforslaget.

2. Bestemmelser som ligger til grunn for vedtaket

2.1 SO GL

SO GL er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med SO GL er ifølge artikkel 4.1 å:

- a) fastsette felles krav og prinsipper for driftssikkerhet,
- b) fastsette felles driftsplanleggingsprinsipper for samkjøringsnettet,
- c) fastsette felles prosesser og strukturer for lastfrekvensregulering,
- d) sikre forutsetningene for å opprettholde driftssikkerheten i hele Unionen,
- e) sikre forutsetningene for å opprettholde frekvenskvalitetsnivået for alle synkronområder i hele Unionen,
- f) fremme samordningen av systemdrift og driftsplanlegging,
- g) sikre og forbedre gjennomsiktigheten og påliteligheten av opplysningene om driften av transmisjonsnettet,
- h) bidra til en effektiv drift og utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen.

Tidsfrister

TSOene skal utvikle de vilkår og metoder som kreves etter SO GL og sende disse til sine respektive reguleringsmyndigheter for godkjenning i tråd med SO GL artikkel 6.2 og 6.3, innen de tidsfrister som angis i forskriften.

Reguleringsmyndighetene skal etter SO GL artikkel 6.7 fatte vedtak om de innkomne vilkårene eller metodene innen seks måneder etter at reguleringsmyndigheten mottok forslaget til vilkår eller metode.

Høring

TSOene som etter forskriften er ansvarlig for å sende inn forslag til vilkår og metoder til godkjenning, skal samrå med interessenter, inklusive de berørte myndighetene i hvert

medlemsland, om utkastet til metodeforslaget. Etter SO GL artikkel 11.1 skal høringen vare i minst én måned.

Etter SO GL artikkel 11.2 skal forslag til metoder som skal sendes inn av TSOene på europeisk nivå, offentliggjøres og sendes ut på offentlig høring på europeisk nivå. Forslag til metoder som skal gjelde på bilateralt eller multilateralt nivå skal som et minimum sendes på høring i de berørte EØS-landene.

TSOene som er ansvarlige for å sende inn forslag til metoder skal etter SO GL artikkel 11.3 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før TSOene sender endelig forslag til metode til sine nasjonale reguleringsmyndigheter for godkjenning. I alle tilfeller skal det gis en grundig begrunnelse for at de synspunkter som er framkommet i høringen, er innarbeidet i forslaget eller ikke. Denne redegjørelsen skal sendes inn sammen med metodeforslaget.

Innholdskrav

Forslaget til metoder skal etter SO GL artikkel 6.6 inneholde et forslag til tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

SO GL artikkel 40.6 setter følgende krav til metode for viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling (KORRR):

6. Innen seks måneder etter ikrafttredelsen av denne forordning skal alle TSOer i fellesskap komme til enighet om viktige organisatoriske krav, roller og ansvarsområder i forbindelse med datautveksling. Disse organisatoriske kravene, rollene og ansvarsområdene skal ta hensyn til og om nødvendig utfylle driftsforholdene i den metoden for produksjon og lastdata som er utarbeidet i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) 2015/1222. De skal gjelde for alle bestemmelser om datautveksling i denne avdeling, og skal omfatte organisatoriske krav, roller og ansvarsområder for følgende:

- a) Forpliktelser for TSOer til uten opphold å informere alle tilgrensende TSOer om endringer i innstillinger for vern, termiske grenser og teknisk kapasitet ved overføringsforbindelsene mellom deres kontrollområder.
- b) Forpliktelser for DSOer som er direkte koplet til transmisjonsnettet, til å informere de TSOene de er tilknyttet, innenfor de avtalte tidsrammene om alle endringer i data og opplysninger i henhold til denne avdeling.
- c) Forpliktelser for tilgrensende DSOer og/eller mellom nedstrøms-DSOer og oppstrøms-DSOer til å informere hverandre innenfor de avtalte tidsrammene om alle endringer i data og opplysninger i henhold til denne avdeling.
- d) Forpliktelser for SGUer til å informere sin TSO eller DSO, innenfor de avtalte tidsrammene om relevante endringer i data og opplysninger som er fastsatt i henhold til denne avdeling.

- e) Det detaljerte innholdet av data og opplysninger som er fastsatt i henhold til denne avdeling, herunder hovedprinsipper, type data, kommunikasjonsmidler, formater og standarder som skal benyttes, samt frister og ansvarsområder.
- f) Tidsstempling og hyppighet for levering av data og opplysninger som skal legges fram av DSOer og SGUer, som skal brukes av TSOer innenfor ulike tidsrammer. Hyppigheten av informasjonsutvekslingen for sanntidsdata, planlagte data og oppdatering av strukturelle data skal fastsettes.
- g) Format for rapportering av data og opplysninger som er fastsatt i henhold til denne avdeling.

Godkjenning

Forslag til metode for viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling (KORRR) etter SO GL artikkel 40.6 skal etter SO GL artikkel 6.2 godkjennes av alle de relevante reguleringsmyndighetene i EØS.

Dersom metodeforslaget krever godkjenning av flere enn én reguleringsmyndighet skal de respektive reguleringsmyndighetene etter SO GL artikkel 6.7 samordne med hverandre for å komme til enighet.

2.2 Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b), jf. bokstav a) skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder om utøvelsen av systemansvaret.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1 De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor fristen og det er gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av SO GL.

RME har koordinert sin beslutning om vedtak med de andre berørte reguleringsmyndighetene gjennom reguleringsmyndighetenes felles fora. Den 19. desember 2018 kom de berørte myndigheter til enighet om at metoden kan godkjennes. RME har fattet vedtak innen seks måneder etter at metodeforslaget ble mottatt fra Statnett.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2 Vurdering av metodeforslaget

Det er RMEs vurdering at metoden er tilstrekkelig beskrevet i søknaden og at detaljeringsgraden i metoden er tilstrekkelig balansert. De kontroller som skal gjøres etter metoden er også tilstrekkelige.

RME vurderer at metoden er i tråd med kravene oppgitt i SO GL artikkel 40.6. Videre mener vi at metoden i tilstrekkelig grad hensyntar og utfyller kravene gitt i CACM artikkel 16.

Metoden inneholder krav til hvilke roller og ansvar TSOen, DSOene og SGUene har med hensyn til utveksling av data. Metoden spesifiserer hvilke data som skal leveres og hvor ofte. Dataene som skal utveksles er strukturelle data, plan- og prognosedata og sanntidsdata. Tilgang til disse dataene er viktige for å utnytte kraftsystemet effektivt, og for at TSOen, DSOene og SGUene skal kunne løse sine oppgaver og opprettholde driftssikkerheten.

Metoden beskriver hvordan dette skal foregå på et overordnet nivå. Selve anvendelsen og omfanget av datautvekslingen skal TSOen i samordning med DSOene og SGUene fastsette gjennom en nasjonal metode i henhold til SO GL artikkel 40.5. Denne metoden skal godkjennes av RME. Vi har i dette vedtaket ikke vurdert de innspillene, både fra Statnett og høringsinnspillene, som er knyttet til arbeidet med den nasjonale metoden. Den nasjonale metoden vil behandles når forslaget oversendes RME for godkjenning.

Statnett har i sin oversendelse anført at det finnes en potensiell uoverensstemmelse mellom krav gitt i SO GL og krav gitt i metoden. Denne uoverensstemmelsen handler om at SO GL artikkel 49 sier «*Unless otherwise provided by the TSO...*», mens metodens artikkel 16.1 bruker ordet «*shall*» (Se kapittel 1.2 for den fulle teksten). Statnett mener at den friheten TSOen har etter SO GL er innsnevret i metoden. Det skal i utgangspunktet ikke være motstrid mellom metoder og SO GL, men vi ser behovet for å klargjøre det Statnett har anført. Ettersom SO GL er en forskrift og metoden er et enkeltvedtak fattet med hjemmel i forskriften, vil SO GL som forskrift alltid ha forrang. Det vil si at artikkel 16.1 i metoden må leses i lys av ordlyden i SO GL artikkel 49. RME vurderer at dette ikke er til hinder for å godkjenne metoden.

Statnett har vurdert om metoden kan gjennomføres innenfor gjeldende lovverk. De mener at dagens nasjonale regulering langt på vei er tilstrekkelig for å ivareta de kravene som SO GL og metoden stiller, men med noen få unntak. DSOene har ikke tidligere hatt rett til å få tilgang til plan- og prognosedata fra SGUer i eget nett, men SO GL gir DSOen denne retten. For å få dette på plass må det etableres rutiner for håndtering av denne typen markedssensitiv informasjon. RME arbeider med dette, og vi vil ikke vurdere hvilke krav eller prosesser som må være på plass i dette vedtaket.

Videre er det riktig, som Statnett påpeker, at dagens nasjonale regulering foruten SO GL i begrenset grad regulerer datautveksling mellom DSOer og mellom DSOer og SGUer. Samtidig er det viktig å påpeke at dette er regulert gjennom flere artikler i SO GL som er tatt inn som forskrift i norsk rett. Det vil si at de DSOer og SGUer som er omfattet av disse artiklene i SO GL vil være bundet av disse kravene. RME vurderer dermed at metoden ikke gir nye krav eller rettigheter til DSOer og SGUer som ikke allerede er beskrevet i SO GL.

Metodeforslaget inneholder en rimelig tidsplan for gjennomføringen av metoden. RME vurderer at metoden vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i SO GL. Kravene i SO GL artikkel 6.6 er dermed oppfylt.

RME forutsetter at Statnett sender endrede retningslinjer på høring dersom metoden endrer hvordan Statnett utøver systemansvaret.

Samlet sett er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes.

3.3 Vedtak

RME godkjenner metodeforslag om viktige organisatoriske krav, roller og ansvar i forbindelse med datautveksling (KORRR) i henhold til SO GL artikkel 6.1 og 6.2, og energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b), jf. bokstav a). Statnett er etter dette pliktig til å anvende metoden som systemansvarlig og operatør for transmisjonsnettet i Norge.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Tore Langset
Direktør

Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Vedlegg:

Metodeforslag mottatt fra Statnett datert 11. februar 2022

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.

Sakskostnader

Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.